

Medisinsk kvalitetsregister for seksualovergrepssrelatert problematikk

SIFER HELSE SØR-ØST

Nyhetsbrev nr. 7

Medisinsk kvalitetsregister for seksualovergrepssrelatert problematikk (KvaSO) runder straks 300 inkluderte deltagere. Dette er mange enkeltpersoner, men vi ser likevel at den såkalte dekningsgraden – andelen av aktuelle deltagere som faktisk takker ja til å inngå i registeret – er lav. Kvalitetsregisteret er samtykkebasert, og registerets ansatte samarbeider med de kliniske miljøene for å identifisere barrierer for å si ja.

Like fullt, en utvalgsstørrelse på 300 personer med seksualovergrepssrelatert problematikk er betydelig, også i en del av forskningslitteraturen som omhandler seksualovergrepssrelatert problematikk. Dataene i kvalitetsregisteret er innhentet via et bredt samtykke og godt tilrettelagt for forskning. Så langt brukes KvaSO-data i tre forskningsprosjekt. Ett av dem kan dere lese mer om på side 2 i dette nyhetsbrevet. Forsker og psykolog Christine Friestad og medarbeidere undersøker i dette prosjektet behandlingsbehov og kjennetegn ved BASIS-populasjonen, et av de to største tilbudene i kvalitetsregisteret. For første gang ble data fra KvaSO i høst presentert internasjonalt; på konferansen til International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO) i Poznan i Polen.

Forskere med en god forskningsidé kan sjekke ut våre rutiner for forskning og utlevering av data omtalt på vår nettside. Det er

ønskelig at dataene brukes til forskning.

Kvalitetsregisteret inneholder ulik informasjon om både målgruppen og om behandlingen. I dette nyhetsbrevet presenterer vi både noe «nytt» og noe «gammelt». Oppdaterte tall for fordeling på behandlingstilbud og på regionale helseforetak finner du på side 3, slik det har blitt presentert også i tidligere nyhetsbrev. På siste side finner du noe «nytt», nemlig en oversikt over de viktigste behandlingsbehovene i de ulike tilbudene. Ved oppstart av behandlingen vurderer behandleren hvilke behandlingsbehov den enkelte klient har. Dette refereres gjerne til som dynamiske risikofaktorer. Tallene viser at noen behandlingsbehov går igjen på tvers av flere av de ulike målgruppene/behandlingstilbudene. Årsrapportene fra registeret inneholder mer utdypende informasjon. Disse finnes på vår nettside.

Til slutt vil vi informere om at vi har laget en logo for KvaSO som dere kan se er satt inn i dette nyhetsbrevet – og ønske en god jul fra registerets ansatte!

Anja Vaskinn
Leder

Psykologspesialist, PhD
SIFER Helse Sør-Øst

Desember 2025

I dette nummeret:

Leder	side 1
Forskningsprosjekt	side 2
Resultater	side 3-4
Kontaktinfo	side 4

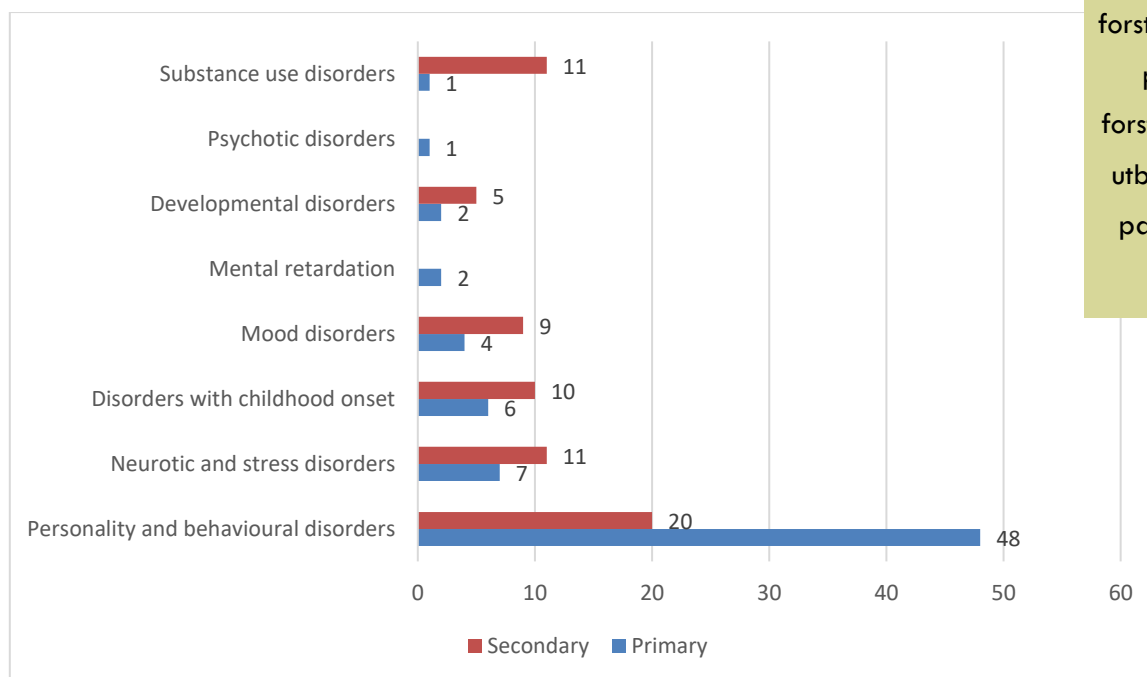

Forskningsprosjektet «Pasienter i frivillig behandling for seksuallovbruddsrelatert problematikk – en beskrivelse av behandlingsbehov» er et av prosjektene som benytter informasjon fra KvaSO. Tekst: Christine Friestad.

Informasjonen i prosjektet (REK sørøst B 798496) knytter seg til pasientenes behandlingsbehov slik de ble vurdert ved behandlingsstart. Foreløpige resultater basert på pasienter i BASIS ble presentert for et internasjonalt publikum på 2025-konferansen til International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO), som ble avholdt i Poznan (Polen) 26-29 august. Resultatene ble i første omgang presentert i form av en poster, med beskrivelse av risiko, ressurser og diagnostisk bilde. Funnene støttet antakelsen om at uvanlige og problematiske seksuelle interesser representerer et viktig behandlingsmål i denne gruppen; det viser seg både i forhøyet risiko, lav beskyttelse, og høy forekomst av parafille forstyrrelser.

Resultatene skal bearbeides videre, utvides med informasjon om flere kjennetegn ved pasientene når de starter i BASIS, og sammenstilles til en internasjonal vitenskapelig publikasjon. Arbeidet er et samarbeid mellom noen av behandlerne i BASIS, forskere ved OUS, og internasjonale samarbeidspartnere.

Figur 1 Forekomst av ICD-10-diagnoser av psykiske lidelser blant menn i behandling for seksuelle overgrep (n=73)

Personlighetsforstyrrelser og parafille forstyrrelser er utbredt blant pasientene i BASIS

INDICATED THERAPY NEEDS AT TREATMENT INITIATION IN A HIGH RISK/NEED SAMPLE OF CLIENTS

Christine Friestad^{1,2}, Ingeborg Jenssen Sandbukt¹, Linnea Ahlstrand³, Morten W. Bjorland⁴, Einar L. Guldberg¹, Jana Maack⁵, David S. Prescott⁶, Gwenda M. Willis⁷ & Anja Vaskinn¹

¹Oslo University Hospital, Oslo, Norway

²University College of Norwegian Correctional Service, Oslo, Norway

³Østfold Hospital, Halden, Norway

⁴Stavanger University Hospital, Stavanger, Norway

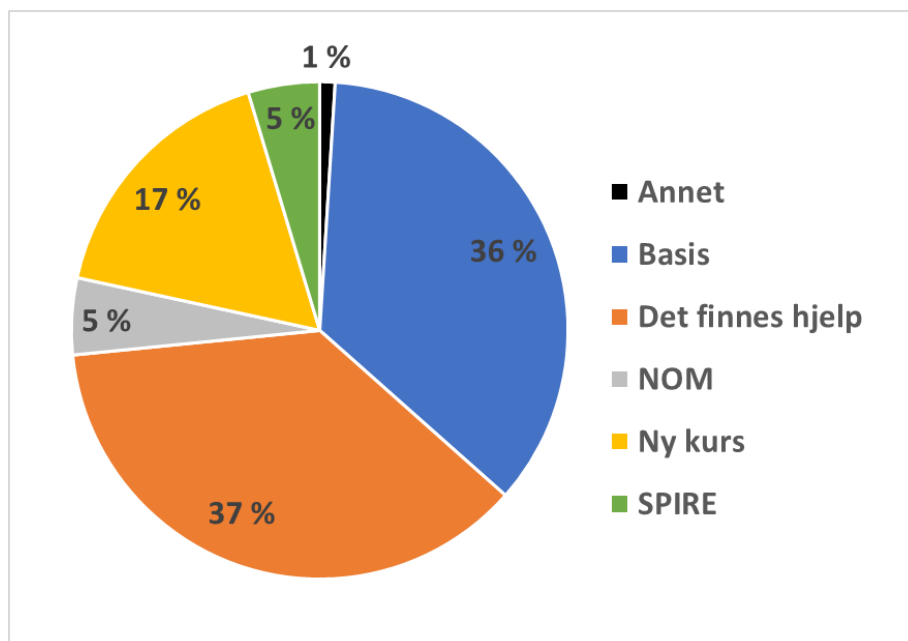
⁵University Hospital of North Norway, Tromsø, Norway

⁶Safer Society Continuing Education Center, Brandon, USA

⁷University of Auckland, Auckland, New Zealand

Figur 2. Behandlingstilbud

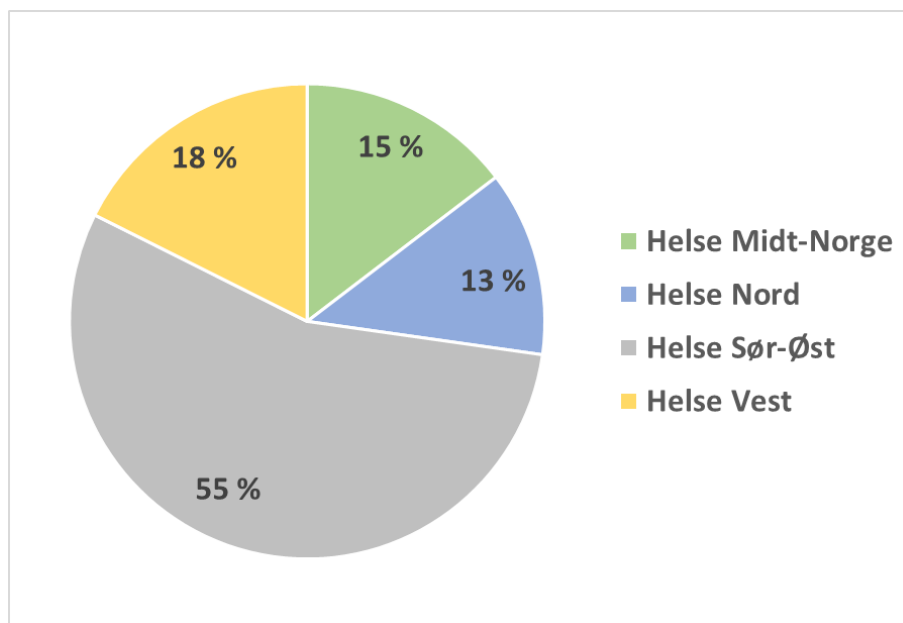
Det finnes hjelp (DFH) og BASIS er de største leverandørene til registeret. Nedlasting av overgrepsmateriale (NOM) tilbys i Tromsø, SPIRE tilbys i Trondheim, og Ny kurs (NK) tilbys i Oslo.

De fleste av de registrerte får behandling i Helse Sør-Øst

Figur 3. Behandlingssted

Helse Sør-Øst har flest behandlere og har også rekruttert flest pasienter til registeret.

Violence Risk Scale – Sexual Offence Version (VRS-SO) kartlegger statiske og dynamiske risikofaktorer. En dynamisk risikofaktor som skåres 2 eller 3 ved oppstart utgjør et mål for behandlingen. Tabell 1 og Figur 4 viser andelen med en skåre på 2 eller 3 på de tre dynamiske risikofaktorene som oftest skåres 2 eller 3 («topp tre») i hvert av de fem behandlingstilbudene.

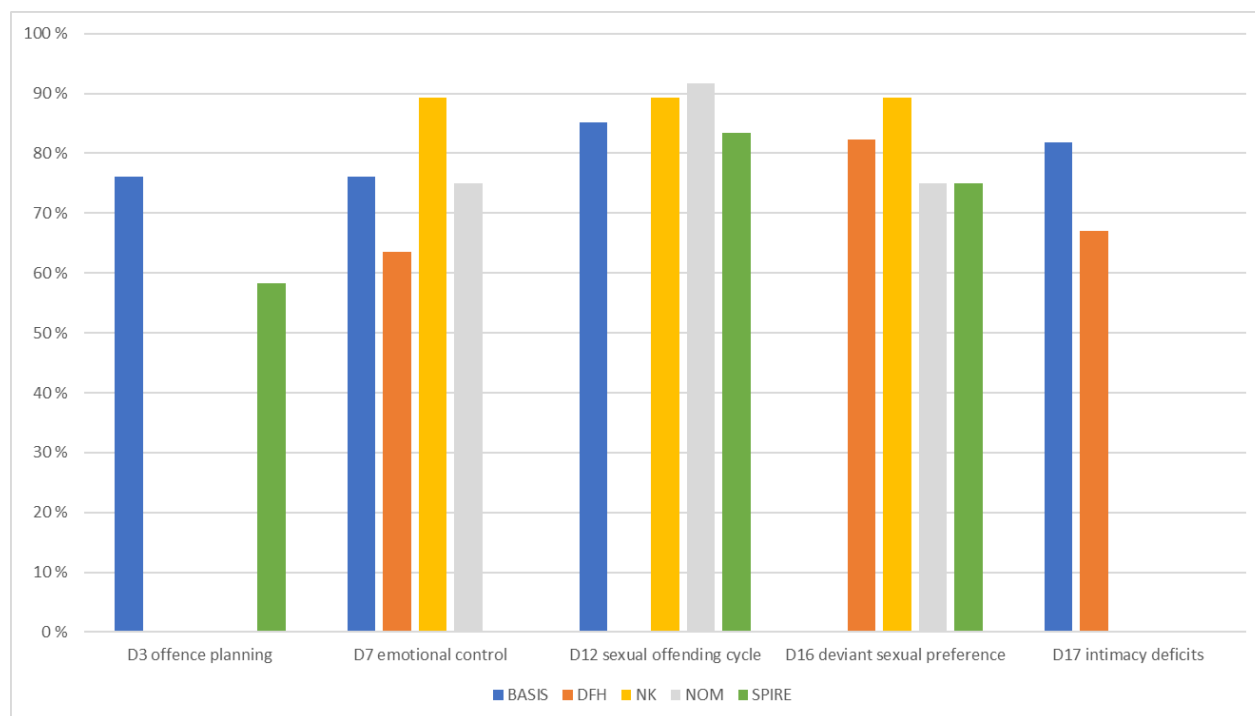
Avvikende seksuell interesse (D16) opptrer ofte som et behandlingsmål for både Ny Kurs, SPIRE, NOM og DFH. BASIS skiller seg litt ut, med behandlingsbehov knyttet til seksuallovbrudd (D3, D12). Imidlertid er intimitetsvansker (D17) et vanlig behandlingsmål i både BASIS og DFH.

Tabell 1. Behandlingsbehov ved oppstart

BASIS n= 88		DFH n= 85		NK n= 47		NOM n= 12		SPIRE n= 12	
Topp tre ledd		Topp tre ledd		Topp tre ledd		Topp tre ledd		Topp tre ledd	
D12	85 %	D16	82 %	D7	89 %	D12	92 %	D12	83 %
D17	82 %	D17	67 %	D12	89 %	D7	75 %	D16	75 %
D3/D7	76 %	D7	64 %	D16	89 %	D16	75 %	D3	58 %

D3 offense planning/D7 emotional control/D12 sexual offending cycle/D16 deviant sexual preference/D17 intimacy deficits

Figur 4. Behandlingsbehov ved oppstart

Ansatte i registeret

Anja Vaskinn

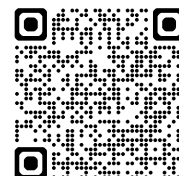
kvaso@ous-hf.no

Christine Friestad

Fagrådsleder

Christian Lie

Administrasjonsrådgiver

Medisinsk kvalitetsregister for seksualovergrepssrelatert problematikk er et samtykkebasert kvalitetsregister. Samtykket lagres elektronisk i en fellesløsning for samtykkeregister ved Oslo universitetssykehus HF.